

Асистент **Горіна А. О.**Кафедра основ архітектури і архітектурного проектування
Київський національний університет будівництва і архітектури

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОЕКТУВАННЯ ІПОДРОМНОГО КОМПЛЕКСУ В СТРУКТУРІ ВЕЛИКОГО МІСТА

Анотація. У статті розкриті особливості іподромного комплексу та його вплив на екологію міста. Визначене оптимальне розміщення у великому місті з дотриманням принципу містобудівної органічності.

Ключові слова: іподромний комплекс, екологія міста, кінний спорт, міська забудова, захисна смуга

Актуальність теми. Сучасні тенденції до збільшення кількості закладів для кінного спорту вимагають присутності споруд відповідного призначення. Сьогодні існує проблема, яка виражена в розрізненості споруд для кінного спорту, не відповідності їх сучасним вимогам для проведення змагань та сучасним архітектурно-стильовим тенденціям. Вирішити дану проблему можна шляхом реконструкції існуючих іподромів або нове будівництво іподромних комплексів.

Сучасні тенденції до урбанізації крупних та найкрупніших міст скорочують кількість зелених насаджень, які необхідні для підтримки екологічного балансу в міському середовищі. Вирішити дану проблему можливо шляхом включення до структури крупних міст «зелених містобудівних об'єктів» та енергоефективних будівель [1]. Таким об'єктом може виступати іподромний комплекс, оскільки він має велику зелену зону та захисну санітарну зону [2].

Метою статті є розкриття особливостей розміщення іподромного комплексу в екологічному міському середовищі та вплив на екологію міста в цілому.

Іподромний комплекс — це комплекс споруд для проведення кінних випробувань (скачок та перегонів рисаків), проведення змагань з класичних дисциплін кінного спорту, організації утримання та тренінгу коней, а також влаштування розважальних заходів, відпочинку та дозвілля (аукці-

онів, ярмарок, кінних виставок та ін.) [3, с. 374]. До складу іподромного комплексу може входити: дитяча кінноспортивна школа, кінний клуб, а також невеликий спортивний клуб, який вмістить баскетбольне поле, майданчик для гри в теніс, волейбол, гольф тощо.

Кінний спорт — це технічно складний вид спорту, досягнення результатів в якому відбувається завдяки гармонійній роботі вершника та коня. Верхова їзда виховує молодь у дусі здорового способу життя і гармонічного відношення з природою. Але сьогодні коней можна «зустріти» тільки на спеціалізованих кінних комплексах, які будуються за межами міст, що скорочує епізодичність відвідування їх мешканцями мегаполісів. Сучасною проблемою міського населення є життя людей віддалено від природи. Будівництво іподромних комплексів сприятиме залученню населення до занять фізичною культурою та спортом на свіжому повітрі, спілкуванні з тваринами та релаксації.

Іподромні комплекси розміщують в містах чисельністю від 250 тисяч жителів, тобто в найкрупніших містах [4, с. 323]. Можна виділити наступні варіанти містобудівного розміщення іподромного комплексу: міське, приміське та заміське [5, с. 128]. При проектуванні генерального плану іподромного комплексу враховується ряд факторів: клімат, рельєф і ландшафт ділянки, напрям вітру, інсоляція та аерація території, вимоги екології тощо [6]. Проектні роботи слід вести за принципом «проектування з природою» [7, с. 12].

Для будівництва такого великого об'єкту потрібна територія від 25 гектар, яку бажано виділити на окраїні міста чи в передмісті. Враховуючи тенденції до урбанізації міст, збільшення щільності забудови у великих містах, на думку автора, іподромні комплекси краще буде розміщувати в приміській зоні на рівній, вільній від зелених насаджень ділянці, враховуючи перспективи росту міської забудови та розвитку самого іподрому. Не слід відводити територію під будівництво іподрому, яка належить національному парку чи заповіднику.

Тобто будівництво іподромного комплексу буде впливати на загальну містобудівну ситуацію. Оскільки іподроми споруджували у великих містах ще з XVIII століття, багато з них стали історичними. Зараз міста прагнуть зберегти в своїй структурі пам'ятку архітектури того часу й іподроми потрапляють в невідповідне для себе положення через розташування в системі міста. Вони стають оточеними міською забудовою, яка неминуче прагне

їх витіснити. У такій ситуації виникає ще одна проблема: екологічність іподромного комплексу в міській забудові.

Іподромний комплекс — великий рекреаційний простір міста і його територія має вагоме значення для очищення міського повітряного простору. Це твердження впливає з декількох особливостей іподромного комплексу:

По-перше, іподромний комплекс — це площинна споруда, яка має іподромне поле з площею забудови 23 га, що має по всій площі озеленення;

По-друге, іподромний комплекс має бути оточений захисною смугою зелених насаджень шириною в 20 метрів, яка може послабляти вплив парникового ефекту над містом. Однак слід пам'ятати, що трав'яне та газонне покриття іподромного поля такого впливу не мають [8, с. 61].

По-третє, іподромний комплекс має санітарні зону мінімум у 200 метрів, отже, в місті витримується певна пауза в забудові.

У кінці ХХ століття, внаслідок розвитку науки і техніки, виникають нові екологічні проблеми міста: шум та вібрація [8, с. 14]. Оскільки іподромний комплекс є великим містобудівним спортивним об'єктом, то у дні проведення змагань стає джерелом шуму. Формування такого значного об'єкту повинно відбуватись із дотриманням принципу містобудівної органічності. Його виконання забезпечується шляхом використання прийому ізоляції іподрому від міської забудови завдяки дотриманню санітарних розривів (від іподрому до житла — 200 м, а від житла до господарських споруд — 150 м) та створення захисної смуги зелених насаджень. Дерева збільшують вологість повітря на відстань, що в 10–12 раз перевищує їх висоту [9, с.20].

Іподроми є пам'ятками міста, великими «зеленими паузами» в міській забудові. Їх споруджують на добре провітрюваній території, таким чином покращуючи екологічну ситуацію на розташованій біля нього громадській забудові.

Висновки. На основі проведеного дослідження автором було встановлено:

- іподромний комплекс — це велика спортивна споруда, що потребує значної території і є «зеленим містобудівним об'єктом»;
- визначено оптимальне розміщення іподрому з позитивним впливом на екологію міського середовища;
- проектування вказаного об'єкту повинно відбуватись за принципом містобудівної органічності.

Література:

1. Бумаженко О. В. Энергоэффективное (экологическое) строительство (информационно-аналитический обзор). Агентство научно-технической информации (Научно-техническая библиотека). – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.sciteclibrary.ru/gus/catalog/pages/1289.html>
2. Горіна А. О. Особливості розміщення функціональних зон іподрому // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті / за заг. ред. Н. Є. Трегуб. – Харків: ХДАДМ. – 2012. – № 4. – С. 128–131.
3. Неділько А. О. Архітектура сучасних іподромів держав Західної Європи // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. – К.: КНУБА. – 2010. – № 24. – С. 374–379.
4. Кистяковский А. Ю. Проектирование спортивных сооружений: Учебное пособие для вузов. – 2-е изд. перер. и доп. / А. Ю. Кистяковский. М.: Высшая школа, 1980. – 328 с., ил.
5. Горіна А. О. Особливості формування генерального плану іподрому // Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті / під заг. ред. Н. Є. Трегуб. – Харків: ХДАДМ. – 2012. – № 4. С. 128-131.
6. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень: ДБН 360-92**. – Вид. офіц. – К.: Державний комітет України з будівництва та архітектури, 2002 – 92 с.
7. Микулина Е. М. Архитектурная экология: Учебник для студентов учреждений высших проф. образования / Е. М. Микулина, Н. Г. Благовидова. – М.: Издательский центр «Академик», 2003. – 256 с., цв. ил.
8. Экологические основы архитектурного проектирования: учебное пособие для студ. учреждений высш. проф. образования / И. М. Смоляр, Е. М. Микулина, Н. Г. Благовидова. – М.: Издательский центр «Академия», 2010. – 160 с., [16] с цв. ил.
9. Булгаков А. М. Строительство плоскостных спортивных сооружений / А. М. Булгаков. – М.: Стройиздат, 1987. – 208с; ил.

Аннотация. В статье раскрыты особенности ипподромные комплекса и его влияние на экологию города. Определенное оптимальное размещение в большом городе с соблюдением принципа градостроительной органичности.

Ключевые слова: ипподромный комплекс, экология города, конный спорт, городская застройка, защитная полоса

Annotation. In article features hippodrome complex and its impact on the ecology of the city. Designated optimal placement in the big city, observing the principle of urban planning organically.

Keywords: hippodrome complex, ecology of the city, horse riding, urban development, the guard band.